

Vaalien toimittaminen kunnassa

Kuntaliiton säännöissä tai valtuuskunnan vaalijärjestyksessä ei ole määräyksiä siitä, millä tavoin vaalit kunnassa suoritetaan. Vaalilautakunta ei siten myöskään tutki, millä tavoin päätös kunnan äänimäärän jakamisesta ehdokaslistojen kesken on syntynyt. **Olennaista on, että viimeistään 31.12.2021 päätös on kunnassa tehty ja kunnan eri ehdokaslistoille antamat äänimäärät sekä mahdolliset tyhjät ja hylätyt äänimäärät on syötetty vaalijärjestelmään.**

Kuntalain 39 §:n nojalla kunnanhallitus edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Päätös kunnan äänimäärän jakamisesta ehdokaslistoille voi olla yksimielinen noudattaen esimerkiksi valtuuston poliittisia voimasuhteita. Jos yksimielisyyttä ei ole, asiasta päätetään vaalilla, jossa ääni annetaan ehdokaslistalle. Päätöksessä on kysymys yhdistyksen jäsenäänestykseen osallistumisesta, joten päätökseen ei voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella eikä valituksella.

Esimerkki vaalin toimittamisesta:

Kunnan äänimäärä on 2580 (asukasluku 30.11.2020). Vaaliin osallistuu 11 kunnanhallituksen jäsentä. Jokaisella jäsenellä on yksi ääni, jonka voi antaa yhdelle ehdokaslistalle. 2580 jaettuna 11:lla on lähimpään kokonaislukuun pyöristettynä 235, joten yksi annettu ääni tarkoittaa 235 ääntä ehdokaslistalle.

Puheenjohtaja toteaa, että vaali toimitetaan suljetuin lipuin ja äänestyslippuun kirjoitetaan sen ehdokaslistan numero, jolle vaalissa antaa äänen.

Vaalin tulos voisi olla esimerkiksi seuraava:

ehdokaslista 2	2 ääntä	→ äänimäärä 470
ehdokaslista 5	1 ääni	→ äänimäärä 235
ehdokaslista 7	5 ääntä	→ äänimäärä 1175
ehdokaslista 8	3 ääntä	→ äänimäärä 705
		äänimäärä yhteensä 2585

Vaalissa voi myös antaa tyhjän äänestyslipun. Äänestyslippu hylätään, jos esimerkiksi äänestyslipun numero ei vastaa yhdenkään ehdokaslistan numeroa. Em. tapauksissa osa kunnan äänistä jää käyttämättä.

Yksimielinen päätös tai vaalin tulos kirjataan pöytäkirjaan. Pöytäkirjaan merkitään kunkin ehdokaslistan saamat äänet sekä asukasluvun perusteella lasketut kokonaislukuun pyöristetyt äänimäärät. Pöytäkirjaan merkitään vastaavasti myös mahdolliset tyhjät ja hylätyt äänet ja kokonaislukuun pyöristetyt äänimäärät. Jos ensimmäinen desimaali on 1-4, luku pyöristetään alaspäin. Jos ensimmäinen desimaali on 5-9, luku pyöristetään ylöspäin.

Kunnan asukasluku 30.11.2020 määrää kunnan äänimäärän vaaleissa. Kuntien asukasluvut 30.11.2020 löytyvät sivulta www.kuntaliitto.fi/valtuuskunnanvaalit.

Ehdokaslistojen saamat äänimäärät sekä tyhjät ja hylätyt äänimäärät syötetään vaalijärjestelmään kunnan saaman linkin kautta. Vaalijärjestelmä hyväksyy +/- 10 äänen poikkeamisen vaalijärjestelmään syötetystä kunnan asukasluvusta, koska lukujen pyöristämisen seurauksena syötettyjen lukujen yhteismäärä ei koskaan ole täsmälleen sama kuin kunnan asukasmäärä.

Jos jälkikäteen kunnassa huomataan, että äänimääriä on syötetty väärin, esimerkiksi väärälle ehdokaslistalle, kunta voi 31.12.2021 mennessä pyytää avaamaan tallennusmahdollisuuden uudestaan lähettämällä pyynnön osoitteeseen vaalilautakunta@kuntaliitto.fi.